NOTE ŞI CONSULTAŢII

DESPRE PARONIME ÎN LIMBA RUSĂ

DE

L. NICULESCU

Termenul «paronim» este de proveniență greacă: παρά «alături» și ὄνομα «nume».

Paronimele sînt cuvinte cu sens deosebit, dar care prin forma lor, uneori și prin etimologie, se aseamănă, avînd o pronunțare apropiată, dar nu identică, de ex. prevenire, provenire[1]. Această asemănare fonetică provoacă adesea confuzii și duce la greșeli curente în vorbirea celor care nu cunosc bine vocabularul limbii materne.

Problema prezintă însă un interes deosebit în însușirea temeinică a limbii străine.

Din experiența noastră, rezultă că, pentru elevii romîni care învață rușește, existența paronimelor constituie o serioasă dificultate, mai ales cînd e vorba de cuvinte dintre cele mai uzuale, ca de ex.: день — тень; мел — мель; семя — семья; слушать — слышать etc.

Aceeași greutate în asimilarea paronimelor o simt și cei ce studiază limba romînă (a povesti — a prevesti, a proveni — a preveni, a promite — a permite, propoziție — prepoziție, anterior — interior, copac — capac, soare — soră, bostan — baston etc.

În studierea lexicului oricărei limbi, în afară de atenția ce se dă sinonimelor, antonimelor și omonimelor, se cuvine deci să se dea o deosebită atenție și paronimelor.

De aceea, în procesul predării limbii ruse este necesar să atragem atenția elevilor asupra asemănării fonetice dintre unele substantive:

цвет «culoare» — цветок «floare»
цвета (pl. de la цвет)
цветы (pl. de la цветок)
деревня «sat» — деревья «copaci»
девочка «fetiță», девушка «fată» — дедушка «bunic».

Aceeași greutate o provoacă și unele verbe ca:

пою «cînt» — пью «beau»
слышу «aud» — слушаю «ascult».

În scopul folosirii corecte a paronimelor este necesară o muncă îndelungată și serioasă atît din partea profesorului cît și din partea elevilor.

Procesul asimilării paronimelor cuprinde două faze: *a)* deprinderea elevului să recunoască paronimele după auz; *b)* asimilarea pronunțării corecte a fiecăruia.

Se recomandă memorizarea paronimelor însoțite de anumite atribute, care să ajute la distingerea sensurilor. De ex.:

[1] Prof. A. N. Gvozdev, în lucrarea sa «Очерки по стилистике русского языка» Изд. Ак. Пед. Наук РСФСР, Москва 1952, p. 42, include paronimele în categoria cuvintelor legate între ele, într-o oarecare măsură, din punct de vedere semantic: sinonime, antonime, omonime, paronime.

Autorul dă ca exemple următoarele cuvinte: Австрия — Австралия, Швеция — Швейцария; вакансия — ваканция; процесс — процессия; обидный — обидчивый; факт — фактор; индеец — индиец; адресант — адресат; неизмеримое — несоизмерное.

BDD-A10323 © 1956 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-15 02:03:50 UTC)

елёные деревья «copaci verzi» — колхозная деревня «sat colhoznic»

девочка «fetiță» — мальчик «băiat»

девушка «fată» — юноша «adolescent»

дедушка «bunic» — бабушка «bunică»

слушать «a asculta» — слышить «a auzi».

Se recomandă de asemenea alcătuirea unei liste de paronime şi verificarea asimilării lor prin includerea acestor cuvinte în propoziții.

Studiind paronimele limbii ruse, constatăm că ele se deosebesc [1] prin:

1. Opoziția consoană dură — consoană moale din rădăcină sau temă.

2. Opoziția consoană dură — consoană moale din rădăcină sau temă şi prin terminație.

3. Opoziția dintre o consoană sau o vocală din temă.

4. Un sufix.

5. Un prefix.

Pe baza acestei clasificări, dăm mai jos câteva grupe de paronime din limba rusă.

1. Paronime care se deosebesc prin opoziția consoană dură — consoană moale din rădăcină sau temă:

банка «vas cilindric» — банька diminutiv de la баня «baie»

брат «frate» — брать «a lua»

вес «greutate» — весь «întreg»

воз «car» — вёз «ducea» v.

галка «cioară» — галька «pietriş»

дал «a dat» v. — даль «depărtare»

кров «acoperiş», «casă veche» — кровь «sînge»

круг «cerc» — крюк «cîrlig»

лук «ceapă» — люк «deschizătură în puntea corăbiei»

мел «cretă» — мель «vad»

мол «dig» — моль «molie»

ответ «răspuns» — ответь «răspunde» (modul imperativ)

пола «poală» — поля «cîmpii»

полка «raft» — полька «dans»

пыл «căldură puternică», «avînt» — пыль «praf»

рад «bucuros» — ряд «rînd»

стал «a devenit» — сталь «oțel»

стан «lagăr» — стань «stai» (modul imperativ)

удар «lovitură» — ударь «loveşte» (modul imperativ)

угол «colț» — уголь «cărbune»

2. Paronime care se deosebesc prin opoziția consoană dură — consoană moale din rădăcină sau temă şi prin terminație sau particulă:

зубы «dinți în gură» — зубья «dinții metalici la maşină»

листы «foi» — листья «frunze»

редко «rar» — редька «ridiche»

сижу «stau jos» — сажусь «mă aşez».

3. Paronime care se deosebesc prin opoziția dintre o consoană sau o vocală din temă:

вакансия «post vacant» — ваканция «vacanță»

девушка «fată» — дедушка «bunic»

день «zi» — тень «umbră»

деревня «sat» — деревья «copaci»

задание «temă» — здание «clădire»

невежа «bădăran» — невежда «ignorant»

пою «cînt» — пью «beau»

петь «a cînta» — пить «a bea»

родник «izvor» — рудник «mină»

сесть «a se aşeza» — съесть «a mînca»

слышать «a auzi» — слушать «a asculta»

цвет «culoare» — цветок «floare»

шторм «furtună pe mare» — штурм «asalt»

плюш «pluş» — плющ «plantă».

4. Paronime care se deosebesc prin prefixe:

проводить «a conduce» — приводить «a aduce»

проходить «a trece» — приходить «a veni».

5. Paronime care se deosebesc prin sufixe:

бабочка «fluture» — бабушка «bunică»

девочка «fetiță» — девушка «fată».

---

[1] V. N. Andreeva în lucrarea sa «Лексикология современного французского языка» УЧПЕДГИЗ 1955 г., vorbind despre paronime, dă următoarea grupare a lor:

1. cu prepoziții diferite:
amener — a aduce şi emmener — a duce;
prévenir — a preveni, provenir — a proveni;
préposition — prepoziție, proposition — propoziție;
antérieur — anterior, intérieur — interior;
2. cu sufixe diferite:
argenté — argintat, argentin — argintiu;
populaire — popular, populeux — populat;
3. cu rădăcini diferite:
complément — complement (noțiunea gramaticală);
compliment — compliment (reverență);
décider — a hotărî, décéder — a deceda;
lever — a ridica, laver — a spăla.

BDD-A10323 © 1956 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-15 02:03:50 UTC)